

Letnik V, št. 1,
december 2012

POD GRADOM

Glasilo Krajevne skupnosti Kandija - Grm

ŽUPANOVO VOŠČILO

SPOŠTOVANE KRAJANKE, SPOŠTOVANI KRAJANI KRAJEVNE SKUPNOSTI GRM!

Ob koncu leta ponavadi delamo bilance stanja in zaključke, kaj smo uspeli narediti in česa ne, kako smo ga preživeli in kakšne rezultate smo dosegli. V prvi vrsti je pomembno osebno zadovoljstvo. To pa je vedno v korelaciji z osebnim, profesionalnim in družbenim življenjem vsakega posameznika. Vi kot krajevna skupnost delujete zelo usklajeno in povezano.

V okviru mestnih krajevnih skupnosti ste med najaktivnejšimi, za kar vam čestitam. K urbani podobi mesta ter k večji urejenosti okolja in živahnemu družbenemu utripu mesta

prispevate s številnimi skupnimi akcijami, kot so manjši investicijski posegi, čiščenje vaše KS, kulturni, športni in družabni dogodki v OŠ Grm, in tako zaznamujete naše mesto, predvsem pa življenje v mestnem jedru. Obenem moram

pohvaliti izjemno kooperativno delo z občinsko upravo in nasploh z Mestno občino Novo mesto.

Želim, da bi naše sodelovanje tudi v prihodnje teklo tako uspešno in da bi probleme reševali skupaj s ciljem, da boste kot občani z rešitvami tudi zadovoljni. Vsem obilo sreče, zdravja, osebnih in profesionalnih uspehov v letu 2013.

Alojzij Muhič,
župan
Mestne občine Novo mesto

DRAGE SOKRAJANKE, CENJENI SOKRAJANI!

Ko sem pred dnevi prebiral o prazničnem dogajanju na našem Glavnem trgu, sem si kar oddahnil. Staro mestno jedro bo v božično-novoletnem času vendarle oživel in upam, da bomo ponudbi sledili tudi občani. Menim namreč, da se moramo z vsemi silami upreti učinkom vsesplošne krize, ki jih je opaziti v napetosti oz. nesproščenosti ljudi, mračnem razpoloženju in hladnih medsebojnih odnosih. Za človeka, kot družbena bitja, pa sta ravno notranje ravnovesje ter sinergija z okoljem, ključna. Če bomo kljub težkim in neprijaznim časom vendarle stremeli k notranji radosti in toplini do ostalih ljudi, bomo lažje in predvsem bolj optimistično korakali v prihodnost.

Težko je ljudem, ki si trgajo od ust, prebivajo v neogretilih prostorih ali celo nimajo strehe nad glavo, ponujati praznične kulturne in druge dogodke, a bi rad na tem mestu povedal, da smo tudi krajevne skupnosti pravi naslov za to, da pomagamo ljudem v stiski,

iščemo ustrezne rešitve in skrbimo za dobro nas vseh. Vsak krajan v skupnosti je pomemben in vsakemu pomagamo, ko je to potrebno.

Leto 2012 je naši krajevni skupnosti le prineslo nekaj »daril«, čeprav odkrito

priznam, da je s skromnimi sredstvi težko izpeljati vse, kar potrebujemo in kar si želimo. Kljub temu smo uspeli sanirati del pešpota za vrtcem Kekec, ograjo, klopi in podest pred blokom na ulici Nad mlini, popraviti stopnice in postaviti ograjo ob bloku na Smrečnikovi ulici, zamenjali smo poškodovane oglasne table na Trdinovi ulici ter prebelili prostore naše krajevne skupnosti. Verjamem, da bomo z vztrajnostjo in optimizmom stopali po začrtanih poteh tudi v letu 2013 in naprej.

Spoštovani sokrajanke in sokrajani, želim vam, da bi praznični čas zares minil praznično, v duhu medsebojne povezanosti in podpore, v prihajajočem letu pa obilo zdravja, poguma, osebne moči in zadovoljstva.

Srečko Vovko,
predsednik Sveta KS Kandija-Grm

POSTAJA RDEČEGA KRIŽA JE PONOVO ZAŽIVELA

Ob pomoči OZRK in študentk Visoke šole za zdravstvo Nmesto je v KO RK Kandija Grm ponovno oživelo delo "Postaje RK". Na dan otvoritve, 28. marca 2012, so krajanji poslušali predavanje dr. Nežke Dular, "Zdravje je naše največje bogastvo". Poslušalci, ki so napolnili našo veliko dvorano, so bili navdušeni nad vsebino in načinom predstavitve. Tega dne je več kot 50 krajanov preverilo svoj krvni tlak, holesterol v krvi in krvni sladkor. Drugo predavanje dr. Nežke Dular v maju "Temeljni postopki prve pomoči", so krajanji ponovno sprejeli z navdušenjem.

Preventivne zdravstvene meritve KORK organizira vsako zadnjo sredo v mesecu od 16. do 18. ure. Z meritvami in izbranimi predavanji bo KORK Kandija Grm nadaljeval tudi v letu 2013. Na OŠ Grm je letos potekalo lokalno tekmovanje osnovnošolskih ekip prve pomoči. Med 15 ekipami, ki so tekmovali, je lepo uvrstitev dosegla tudi ekipa domače šole pod vodstvom mentorice ga. Zdenke Mahnič.

Na srečanju krvodajalcev, 14. junija 2012, so članice ekipe prve pomoči Maja Žabkar, Pia Butara, Nika Staniša in Ana Smolič (slika 1) prikazale reševanje ponesrečenca od stresa elektrike. Prisotni smo z zanimanjem spremljali prikaz in uporabnost pridobljenega znanja. Čestitali smo tudi ga. Miri Mitrovič za 90 - kratno darovanje krvi, Jubilantki je čestitala tudi predsednica OZRK, ga Mojca Špec-Potočar.

V mesecu maju smo v košarici KORK, tako smo pimenovali posebej označen vozček v naši trgovini, zbirali osnovne

življenske potrebščine. V akciji so pridno pomagale tudi učenke OŠ Grm in marsikdo je ravno ob njihovi spodbudi še dodatno daroval v košarico. Zbrana živila in higienske pripomočke smo razdelili v 9 paketov in jih darovali družinam potrebnih pomoči.

Več družin, ki so zaprosile za denarno pomoč, nujno plačilo položnic, je KORK njihovo stisko reševala z več kot 200,00 EUR. Poleg denarnih pomoči je KORK sodelovala pri zagotavljanju več rednih prehrambenih paketov in 3x z izredno dodelitvijo pomoči iz zaloga EU.

Z denarno pomočjo MO Novo mesto in KS Kandija Grm smo prostovoljci KORK organizirali srečanje starejših krajanov na Prepihu in izvedli novoletni obisk pri starejših krajanjih s simboličnimi darilci.

V letu 2013 si prostovoljci KORK želimo dobrega sodelovanja s posamezniki, s Svetom KS, OŠ Grm in drugimi, ki lahko pripomorejo k uresničevanju ciljev KORK Kandija Grm.

Marija Rus

SPOMINSKA SREČANJA NAS POVEZUJEJO

Leta 2012 se bo marsikateri član naše krajevne organizacije Združenja borcev za vrednote NOB, rad spomnil po številnih prireditvah.

Praporščak in posamezniki smo bili na množični proslavi posvečeni ustanovitvi OF, 27. aprila na kongresnem trgu v Ljubljani. Lep dan in razpoloženje v Ljubljani nas je navdahnilo, da smo se naslednji dan ponovno srečali v Gaberju. Bogata prireditev v izvedbi osnovnošolcev je bila posvečena 27. aprilu in Gorjanskemu bataljonu. Tudi na tem srečanju je bil govornik predsednik ZZB Slovenije Janez Stanovnik. Tradicionalno prvomajsko srečanje in proslava na Javorovici je bila ponovna priložnost da smo člani in naši prijatelji posedeli in praznovali prvi maj.

Množični pohod po poti »NM v žici«, 12. maja je bil zaključen na Glavnem trgu s partizanskim mitingom, prisotni smo z navdušenjem spremljali prireditev z naslovom »Pojmo pesem o svobodi«. Nastopili so dijaki gimnazije, učenci OŠ Grm, Drska in Stopiče, Člani zveze borcev in društvo Gorjanska četa. Miting je bil tudi priložnost za letno srečanje članov Združenja borcev za vrednote NOB NM. Razpoloženje in dogajanje na Glavnem trgu je mlajšim in starejšim polepšalo majsko soboto.

Za 70-letnico tragedije pri Beceletovi jami, v Zagradu pri Otočcu so učitelji in učenci OŠ Otočec pripravili lep in čustven program. Dogodek v jami je ena od priložnosti da se spomin obnovi in mu v naši zavesti ter poznavanju polpretekle zgodovine damo ustrezno

mesto. Zato je prav da smo bili tam. Starejši in mlajši člani naše KOZB smo se srečali tudi v Črnomlju Praznovanje 70 let ustanovitve Slovenskih partizanskih enot, 9. septembra, je bilo množično obiskano. Belokranjci so nas, kot vedno, navdušili s programom in celotno organizacijo prireditev. Na prireditvenem prostoru in prijateljskem vzdušju smo se zadržali do popoldneva.

Odbor krajevne organizacije Zveza borcev za vrednote NOB si bo tudi v letu 2013 prizadeval, da bi se čimveč članov in njihovih družin udeležilo prijetnih spominskih srečanj, ki nas povezujejo.

Marija Rus

4 DESETLETJA RENAULTA V NOVEM MESTU

ZGODOVINA AVTOMOBILSKE INDUSTRIJE SE JE ZAČELA PISATI S KATRCO

28. septembra 1972 je Renault prenesel proizvodnjo renaulta 4 z Litostroja na novomeški IMV. Proizvodni proces je obsegal sestavo in varjenje karoserij, površinsko zaščito, montažo in končno dodelavo, s širitvijo in posodobitvijo pa je tovarna postopoma začela izdelovati tudi pločevinske dele. Delež lokalne integracije je dosegal 50 %. Renaultu 4, katerega proizvodnja je stekla februarja 1973, sta se zatem pridružila še renault 12 in renault 16.

Načrti so bili ambiciozni: širitev tovarne in povečanje zmogljivosti na 150.000 vozil na leto, enakopravno vključevanje v sistem Renault in razvoj prodajno-servisne mreže. Že leta 1976 so stekla obsežna dela za širitev objekta in povečanja proizvodne zmogljivosti: nov obrat mehanske obdelave, čistilna naprava, nove proizvodne hale, obnova obrata za površinsko zaščito, nova linija montaže in

Leta 1973 je stekla proizvodnja katrc - v začetku so jih izdelali 12 na dan

kataforeze ter nove stiskalnice. Zahvaljujoč visoki kakovosti procesa je leta 1979 stekla proizvodnja prvih katrc za izvoz (Francijo). V proizvodnjo so dodali nov proizvod, renault 18. Leta 1980 je bil slovesno odprt nov industrijski železniški tir z viaduktom, ki je vodil neposredno do industrijskega objekta. Kazalo je, da bo Novomeščanom uspelo uresničiti drzno zastavljen cilj, a sta svetovna naftna kriza in ne ravno tržna naravnost takratnih oblasti prekrizala načrte. Sledil je občuten padec proizvodnje, dovršen del načrtovanih naložb ni doživel uresničitve.

DESETLETJE BOJA ZA PREŽIVETJE IN NATO RAZVOJNEGA ZAGONA S PETKO

Začetek 80-ih let sta zaznamovala negotovost in iskanje novih poti. Te je morda nakazal obisk francoskega predsednika François Mitterranda decembra 1983. Proizvodnja renaulta 4 je bila v upadu, zato je bilo treba zagotoviti nove programe. Novomeščani so obnovili pogajanja z Renaultom, ki se je po dolgotrajnih usklajevanjih odločil, da v IMV prenese proizvodnjo renaulta 5. Pogodba o

Iz manjšega obrata je zrasel objekt, ustrezen za proizvodnjo avtomobilov

skupnem vlaganju je bila podpisana junija 1988.

Petka je prinesla vrsto sprememb: v tovarni so dokončali pred desetletjem zaustavljene projekte (razširitev obrata za preoblikovanje pločevine, nov obrat končne dodelave, carinsko skladišče, odpremni center). Še pomembnejša pa je bila nova organizacija dela po načelih celovite kakovosti. IMV se je korenito preoblikoval: leta 1989 je bilo ustanovljeno podjetje za proizvodnjo in komercializacijo vozil Revoz, ki je postalo delniška družba, njen večinski lastnik pa Renault. Oktobra 1989 je bilo vse nared za otvoritev proizvodnje renaulta 5 s sloganom Odslej ga bo Evropa kupovala pri nas. Že v prvem letu proizvodnje je Revoz z več kot 70 odstotki izvoza postal največji izvoznik. Decembra 1992 je po skoraj 20 letih proizvodnje v Novem mestu in 575.824 izdelanih vozilih svojo svetovno pot prav v Novem mestu sklenila priljubljena katrc.

DESETLETJE DOKAZOVANJA IN MODERNIZACIJE, KI JO JE PRINESEL CLIO

Z začetkom proizvodnje clia leta 1993 se je začelo obdobje velikega napredka. Največja pridobitev je bil povsem nov obrat za površinsko obdelavo in lakiranje, ki je omogočal večje zmogljivosti in manjše vplive na okolje. Uvedli so nove

S petko je tovarna dobila podobo sodobne avtomobilske industrije

Najpomembnejša naložba projekta clio 1 – nova lakirnica

metode in sisteme za večjo učinkovitost ter organizacijo dela (Plan pospeševanja napredka, Red in čistoča, ureditev po načelih »tovarna, v kateri živimo« ...). Podjetje je prvič uspešno opravilo presojo sistema kakovosti in pridobilo certifikat ISO 9001, ki ga vse do danes uspešno potrjuje. Clio 1 je prinesel tudi prvega robota, ki je služil za nanos mase na notranjo oblogo vrat.

Junija 1995 se je s proizvodnih trakov poslovila petka, ostal je clio 1. Sočasno so se začele priprave na naslednika, clia 2. Tovarna se je posodobila, nameščena je bila večina robotov v obratu za preoblikovanje pločevine, roboti za točkovno varjenje v obratu za sestavo in varjenje karoserij, kjer je delež robotsko izvedenih zvarnih točk dosegel 30 odstotkov, ter robot za nanos tesnilne mase na stekla ... Največji zalogaj sta predstavljala nova linija demontaže vrat in oddelek predsestave armaturne plošče. Marca 1998 je stekla proizvodnja clia 2.

V času clia 2 je bilo robotiziranih 30 % zvarnih točk, danes okoli 55 %

Podjetje je tudi na področju ravnanja z okoljem naredilo velik napredek ter med prvimi tako v Renaultu kot v Sloveniji že leta 1999 prejelo okoljski certifikat ISO 14001. V tem času se je začelo tudi sodelovanje z neposrednimi sosedi, ki so skoraj vsako leto povabljeni v tovarno. Po odhodu Bernarda Coursata, prvega predsednika uprave Revoza, je krmilo podjetja prevzel Michel Bouton. Med njegovimi večjimi nalogami je bila ločitev komercialne in industrijske dejavnosti. Do te je prišlo leta 2002.

STWINGOM SE JE REVOZ UVELJAVIL KOT ENA NAJUČINKOVITEJŠIH TOVARN

Revoz si je zastavil ambiciozen cilj: postati najboljša tovarna Skupine Renault in kasneje Zveze Renault Nissan. Februarja 2004 je Renault postal 100-odstotni lastnik Revoza. Z odkupom prostorov Adrie Mobil je bila zagotovljena širitev za potrebe novega projekta. Stekla so naložbena dela: z novo linijo robotiziranih težkih stiskalnic je obrat za preoblikovanje pločevine dobil eno najučinkovitejših linij v Skupini Renault, nova linija za površinsko predobdelavo in zaščito pa je omogočila večjo zmogljivost v obratu lakiranja, 12-letno protikorozijsko zaščito in nižje izpuste v zrak. Proizvodni proces je obogatilo še več manjših naložb, n.pr. nova preskusna steza, nova linija odpirnih elementov ...

Februarja 2007 je bilo vse nared za začetek proizvodnje twinga, kije seboj prinesla več kot 1.000 novih delovnih mest. Tovarna je daljše obdobje obratovala s polno zmogljivostjo – v treh izmenah - in podirala rekord za rekordom. Leta 2008, ko je Revoz dobil prvo slovensko vodstvo – predsednik uprave Revoza je postal Aleš Bratož - so se začele priprave na proizvodnjo novega modela wind, ki se je javnosti predstavil marca 2010. V Revozu je bil izdelan 3.000.000.-

Revoz se danes pripravlja na nov projekt proizvodnje vozil Renault in Daimler.

ti renault. Sporazum, sklenjen med Zvezo Renault Nissan in Daimlerjem, je dodelil proizvodnjo naslednika twinga in tirisedežnega smarta od leta 2014 novomeškemu Revozu.

Leto 2011 je bilo v znamenju priprav na prenovno twinga, serijska proizvodnja je stekla v novembru.

Vse od leta 1989 pa do 2010 se je Revoz ponašal s titulo največjega slovenskega izvoznika - njegov delež se je gibal od 4,2 do 6,2 %. Prepričljivo Revozu do danes ostaja primat največjega izvoznika v Evropsko unijo, saj je večina izdelanih vozil namenjena v Francijo, Nemčijo, Italijo, Belgijo ... Iz projekta v projekt se je Revoz uveljavljal z vrhunsko kakovostjo, ki ga do danes uvršča v sam vrh Renaultovih tovarn, v zadnjem obdobju pa tudi z učinkovitostjo proizvodnega procesa, ki ga postavlja za zgled ne le znotraj Renaulta pač pa tudi Zveze Renault Nissan. Drugo mesto v Zvezi po tem kazalcu je zaenkrat najboljši dosežek, ki navdaja z zaupanjem, da se lahko v naslednjih letih Revoz povzpne na sam vrh.

Nevenka Bašek Zildžović

Revoz d.d., Novo mesto

DRIVE THE CHANGE

DRUŠTVO POLŽEK

Polžek je mlado, samostojno in prostovoljno dolenjsko društvo, katerega cilj je pomagati otrokom s posebnimi potrebami.

V tekočem letu 2012 smo bili zelo aktivni, tako na izvajanju programov kot pri individualni pomoči posameznikom. Hkrati interesno sodelujemo z ostalimi organizacijami, ki imajo podobne dejavnosti oziroma se naše dejavnosti in filozofija dopolnjujejo.

Osnovna dejavnost društva ostaja

izvedba dveh posebnih socialnih programov, to sta Terapevtsko smučanje in Terapevtsko plavanje. Skozi celotno leto imajo člani društva možnost uporabe bazenov v Termah Dolenjske Toplice in Šmarješke Toplice. Terapevtsko smučanje smo organizirali v dveh skupinah. Skupaj je v programu sodelovalo triindvajset družin. V društveni mobilni hišici smo gostili dvanajst družin otrok s posebnimi potrebami v deset dnevni terminih, kjer so lahko kvalitetno izvajali terapevtski program. Finančno smo pomagali pri nakupu nekaj tehničnih pripomočkov za naše člane, pri nakupu zdravil ter pripomočkov za šolo. Aktivno smo se vključili v reševanje problematike čakalnih dob za vključitev v VDC, vključeni smo tudi v regijsko stičišče NVO za JV Slovenijo. Sredstva za izvedbo naših

programov in ostalih aktivnosti v glavnem pridobimo z donacijami pravnih oseb, nekaj malega tudi na občinskih razpisih, čedalje več pa je tudi posameznikov, ki preko obrazca za namenitev 0,5% dohodnine prispevajo svoj delež.

Naš trud ni ostal neopazen niti na Mestni občini Novo mesto. V sklopu 2. županovega dobrodelnega teniškega turnirja, ki ima poleg osnovnega namena tudi dobrodelno noto, je bilo naše društvo izbrano kot prejemnik zbranih donacijskih sredstev. Iskrena hvala g. županu in njegovim sodelavcem za izkazano zaupanje.

Kljub temu, da so časi manj prijazni za nas prostovoljce, bomo z delom nadaljevali in po zmožnostih tudi še razširili ponudbo za naše člane in tudi za ostale otroke s posebnimi potrebami.

Vesele praznike Vam želim,
Dušan Kaplan - predsednik

SLAVKO DOKL

Kdo v naši krajevni skupnosti ne pozna Slavka Dokla, novinarja, pisatelja, nekdanjega športnega delavca, nekoč tudi uspešnega športnika, šahista in trenerja. Desetletja smo ga lahko vsak dan srečevali, kako jo je peš mahal z Grma čez Kandijski most do Delovega dopisništva. Odkar je zbolel, ga ne srečujemo tako pogosto, a kadar ga, ga že od daleč lahko spoznamo po zanj značilnem koraku, zdaj morda malo bolj počasnem, a kljub temu prepoznavnem.

Ko ga je Novo mesto pred leti izbralo za častnega meščana, je v pogovoru za Dolenjski list, kjer je nekoč, kmalu po diplomu na sedanji Fakulteti za družbene vede, tudi nekaj let služboval, povedal, da je bil zadnji novomeški pastirček. Rodil se je sicer v Mesihovini v Hercegovini, kjer je služboval njegov oče, finančar, ki je nadziral pridelovalce tobaka. Slavko je še dolga leta čutil v nosu tisti čarobni vonj po hercegovskem tobaku. Pa ni nikoli kadil, razen enkrat na paši, kamor je ponosen prinesel cigaro iz humanitarnega paketa. Bilo mu je tako slabo in tako se mu je vrtelo, da se je moral krave za rep držati, da je prišel domov. Nikoli več ni prižgal in 73 letih ga ni zasvojila nobena škodljiva razvada, ne alkohol, ne kava in tudi hazarderstvo ne, čeprav je s prijatelji svoj čas rad obiskal kakšno igralnico tam čez severno mejo, a ga ni nikoli prijelo, da bi za srečo resneje izzval usodo.

Vojno je Slavko preživel v Žužemberku, kjer je bil trikrat pokopan, a na srečo nobenkrat zares. Ko je zbolel za davico, mu je življenje rešila luknjasta cesta proti Ljubljani, po kateri je poskakoval rešilni voz z njim – tako ga je pretreslo, da je bruhal in izbruhal tudi vso sluz, ki bi ga sicer zadušila. Drugič je smrti zrl v oči, ko ga je hotel ustreliti razjarjeni fašist, ki ga je videl, kako se igra s preluknjanim italijanskim novčičem, ki ga je nekje našel. Rešil ga je vojak italijanske kraljeve vojske, ki je stanoval v isti hiši in je Slavka vsak dan pošiljal k peku po dve štručki – eno zase in eno za Slavka. Tretjič je

bil Slavko proglašen za mrtvega po italijanskem bombardiranju Žužemberka, ko je bomba padla prav tja, kjer ga je nazadnje videl prijatelj. Slavko pa je zbežal v prapreški mlin in preživel.

Vojna se je Slavka močno dotaknila in prav vojni je posvetil štiri svoje knjige – Zastava nad reko Krko, Suha krajina v ognju, Javorovica tragedija pod Špilerjevo špico in Zadnji boj Vinka Paderšiča v Beceletovi jami. Globoko v zgodovino je Slavko Dokl segel v prvem in drugem delu romana Uskoška princesa, v treh delih Utripa nekega časa pa je popisal zgodovino Novega mesta od 1909 do 1940, zdaj pa preiskuje zgodovino Novega mesta od leta 1880 do 1908. Vse ostale od 25 Slavkovih knjig so zbirke anekdot. V svojem življenju je Slavko Dokl počel marsikaj – nekdanji direktor Novoteksa Luka Dolenc ga je pregovoril, da je po nižji gimnaziji šel na tekstilni tehnikum v Kranj, in v Novoteksu je dobil tudi prvo službo, od koder je šel po treh letih za predsednika okrajnega komiteja mladine od tam pa na občinski odbor SZDL. V tistem času je študiral na tedanji Visoki šoli za družbene vede in postal njen 18. diplomant po vrsti.

Vendar ga politika ni premamila, bolj ga je vleklo v novinarstvo. Začel je pri Dolenjskem listu, kjer so mu kot zapriženemu športniku zaupali športne strani, z Dolenjskega lista pa je odšel na Delo, kjer je služboval kar dvajset let vse do upokojitve, kot honorarni sodelavec pa je Delu ostal

zvest do pred par leti, ko so ukinili vse honorarne športne dopisnike.

Na šport se je Slavko dobro spoznal, ne le kot novinar, tudi praktično ga je bil več v mladih letih. V Kranju je igral košarko in bil nekaj časa celo soigralec legendarnega Iva Daneva. Tudi tekel je dobro in na državnem krosu med mladinci dosegel tretje mesto, postal je mednarodni mojster dopisnega šaha in srednješolski republiški prvak v šahu. Bil je trener novomeške ženske odbojarske vrste, v kateri je igrala tudi njegova bodoča žena, za šport pa je navdušil tudi hčerki Majo in Jasno, ki sta bili več let v vrhu jugoslovanske ženske gimnastike. Slavo rad pove anekdoto, ko se je nekoč vsa družina znašla na isti strani dela – Maja in Jasna med gimnastičnimi rezultati, žena v poročilu o odbojarski tekmi, Slavko pa je bil podpisan pod novinarskimi članki.

Igor Vidmar

*Naj vas toplina in iskrenost
osrečujeta vse leto.*

Srečno 2103!

www.komunala-nm.si

SEVEDA RASTEJO!

Se še spomnite, kaj je bilo zapisanega v prejšnji številki glasila o gobah in gobarjih Gobarskega društva Novo mesto, ki se zbiramo v prostorih KS Grm, v kleti pod vrtcem Ciciban na Smrečnikovi ulici? Predstavili smo najpogostejše gobje vrste, ki jih najdemo na območju KS.

Pa pojdimo ponovno med naše vrtičke, žive meje, trate in na sprehajalne poti. Gobjih vrst, ki jih lahko odkrijemo na območju grmskega griča, je še veliko.

Ena najbolj vpadljivih in pogostih vrst, ki jo lahko srečamo na naših tratih in vrtovih, je rumeni smetiščar (*Bolbitius vitellinus*). Raste na gnijočih ostankih rastlinskega porekla. Njegov jarko rumeno obarvan klobuk, ki doseže premer do 6 cm, je sprva sluzast in jajčast. Ko se razširi, obledi, na robovih pa dobi strije. Lističi so gosti, sprva slamnate barve, kasneje porjavijo. Rumenkasto steblo je prekrito z minljivimi zrnci. Nepoznavalci gobico prepogosto uvrstijo kar med tintnice, kar pa seveda ni res, saj tudi ne razpade na način, kot se zgodi tintnicam.

Na gnijočih ostankih rastlinskega porekla, tudi daleč od gozdov, lahko najdemo rumenega smetiščarja (*Bolbitius vitellinus*).

Na trati bo pozoren opazovalec našel številne gobje vrste. Na področju krajevne skupnosti najdemo gobe, kot so njivnice, strniščnice, govnarji, gologlavke, žveplenjače, čeladice... Mogoče bom o njih napisal kaj več prihodnjič.

Tokrat bi se rad dotaknil tudi problematike ohranjanja avtohtonega okolja in vpliva »globalizacije« na gobje vrste. Vrh ledene gore je nedvomno lovka mrežnica (*Cláthrus ácheri*),

ki je že vrsto let atrakcija rumenega tiska. To je tujerodna gobja vrsta, ki se zadnje stoletje z veliko hitrostjo širi po naših krajih. V Evropo je prišla menda z ovčjo volno iz Avstralije. Ker je gniloživka in zelo agresivna, jo lahko najdemo povsod, tudi v mestih.

Ne, to ni hobotnica, temveč lovka mrežnica (*Cláthrus ácheri*), tujerodna vrsta prodira v naše kraje z veliko agresivnostjo in najdemo jo lahko tudi v mestu.

Pozornost pritegne s svojo obliko hobotniških lovk, živordečo barvo in smradom, ki ga oddaja, da privabi žuželke, ki potem raznašajo njene trose. Z gobarskega stališča je zanimiva predvsem zato, ker obstaja verjetnost, da bo spodrinila njene avtohtone sorodnike, navadno mrežnico (*Cháthrus ruber*) ter mavrahovce in klinčke, ki se ravno tako kot lovka mrežnica razvijajo iz »jajčka«. Vendar navadni prebivalci tu nimamo več veliko za storiti, saj se goba širi »po svoje«.

Vpliv pa imamo na gobo, ki jo poznamo gobarji pod nazivom brinov ščetinec, biologi pa so jo poimenovali brinova rja (*Gymnosporangium clavaeriaforme*). To je »dvodomna« goba, ki v svojem razvojnem ciklusu gostuje na dveh rastlinah – na navadnem brinu ter na rožnici, na primer hruški. Njen razvojni ciklus je izredno zanimiv in vreden kakšnega strokovnega članka.

Na hruški ščetinec sicer povzroča hruškov ožig, vendar »kakršen je, naš je...«. Ljudje pa na žalost v okrasne namene raje sadimo druge vrste brina, na primer smrdljivi brin, ki samoniklo raste pri nas le na krasu. Ne samo, da je za razliko od eteričnega olja navadnega

brina, ki je osnova domačega brinjevca, slednje strupeno, s smrdljivim brinom širimo življenjski prostor drugi neavtohtoni gobi naših krajev, hruševi rji (*Gymnosporangium sabinae*). Gobarji je še nismo poimenovali s slovenskim imenom.

Vnašanje tujerodnih rastlinskih vrst je večji problem, kot si ga predstavljamo. Slovenci postajamo narod cipres, malo zato, ker počasi izumiramo in se selimo v kraje čaja iz cipresnih korenin, večinoma pa zato, ker svoje parcele ograjujemo z živo mejo iz neavtohtonih cipres ali njihovih sorodnic. Njihova posebnost je, da je v naših krajih bore malo gobjih vrst, ki jim prija »cipresni čaj«- saj ni čudno... Tako praktično ni avtohtonih gljiv, ki bi s cipresami tvorile mikorizo. Spomnimo se, z avtohtonimi iglavci jih obstaja več sto. Še ptiči neradi gnezdiijo v teh živih mejah.

Med listavci je za naše gobe popolni tujec navadna robinija ali nepravna akacija (*Robinia pseudoacacia*). Tudi sicer se s njo pajdaši le redka gljiva, na primer vrsta prstenke ali »puščavskega oziroma madžarskega tartufa« (*Terfezia terfezioides*), pa še tu ne gre za pravo mikorizo. Tako je škoda pričakovati, da bomo pod akacijo našli kakšno glivo. Gobarji se akaciji ali cipresi zato na veliko izognemo.

Pomena avtohtonih drevesnih vrst bi se morali boljše zavedati tudi na lokalnem nivoju. Morda kot pobudo

Brinovega ščetinca (*Gymnosporangium clavaeriaforme*) bomo našli le na navadnem brinu. Tale je zrastlel na Mirni gori. V mestu se bo na smrdljivem brinu mogoče pojavil njegov primorski brat.

vzemite predlog, da na lokalni ravni dejansko zaščitite gozdiček v nadaljevanju Skalického ulice. To je redki ostanek samoniklih avtohtonih drevesnih vrst na področju krajevne skupnosti, ki je »na papirju« že zaščiten. Sedaj bi bilo tam koristno fizično zaščititi avtohtona drevesa in preprečiti njihovo uničenje. Ko bomo posekali zadnji hrast, ga ne bo več, sam od sebe pa ne bo zrasel. Octovec ali platana ne moreta in ne smeta biti zamenjava zanj. Pod platanami

Bukov ostrigar (Pleuróthus ostreátus) lahko zraste tudi na orehu. Tokrat je zrasel nasproti Centra za socialno delo.

pa ajdovčki ali črni goban (Boletus aereus) ne rastejo.

Včasih so menda ob rojstvu otroka zasadili drevo. Ta običaj v KS Grm najbrž ne upoštevamo, saj je na njenem področju verjetno več prebivalcev kot dreves. Morda je to priložnost za lokalno osnovno šolo, da bo lažje upravičila naziv »eko«?

Da se narava ne da kar tako, smo opazili to jesen na orehu nasproti Centra za socialno delo. Izza ljubja

poškodovanega drevesa so zrastle čudoviti trosnjaki bukovega ostrigarja. Bukov ostrigar (Pleuróthus ostreátus) je značilne školjkaste oblike in raste v jesensko – zimskem času. Gojijo pa ga tudi umetno, saj odlična jedilna vrsta.

Verjamete, da bi vas gobe utegnile zanimati bolj kot le podatek o tem »ali so te za jest?« Lahko spoznavanje gobjih vrst, načine njihovega prehranjevanja in razmnoževanja jemljete kot hobi? Pridružite se nam na naših srečanjih ali pa nas obiščete na WWW.GDNM.SI.

Mitja Novak

Črni goban ali ajdovček (Boletus aereus) se rad družijo s hrasti. Letos je bila za njih ugodna gobarska sezona, vendar so bili pogoji ugodni tudi za glodalce.

KDO BIVA V RUMENI HIŠI?

Ste se morda spraševali kdo biva v rumeni hiši, ki je na hitro, pred dobrim letom zrasla na Resslervi ul. 5? Že eno leto smo vaši sosedje strokovni delavci Centra za socialno delo Novo mesto. Poslovne prostore Centra za socialno delo, ki je v neposredni bližini na Resslervi 7b, smo razširili in odprli enajst novih pisarn za strokovne delavce, ki izvajajo naloge povezane z novim Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Vsi, ki uveljavljate pravice povezane z denarno socialno pomočjo, otroškim dodatkom, subvencijo plačila vrtca, subvencijo najemnine, obveznega zdravstvenega zavarovanja, subvencije malice in kosila za otroke, varstvenim dodatkom ali želite kakšno informacijo v zvezi s pomočjo za reševanje vaše materialne stiske, ste dobrodošli v naših prostorih na uradne dneve, ki so ob ponedeljkih, sredah in petkih.

V teh mrzlih dneh, ko se leto počasi izteka, dovolite da vam poleg iskrenih želja usmerjenih v vaše osebno zadovoljstvo ob ljudeh, ki so vam pomembni in blizu, priporočimo da pravočasno oddate vloge za znižano plačilo vrtca in otroški dodatek.

Vloge so dostopne na internetni strani Ministrstva za delo družino in socialne zadeve ali v Mladinski knjigi. Oddate jih lahko osebno, po elektronski pošti, v naš nabiralnik pred centrom ali po pošti.

Alojz Simončič, direktor CSD

POD GRDOM

NA KOLESARSKI DIRKI »OKOLI GRMA«

To ni festival življenjskega sloga in zdravja za vaše babice. Konec koncev ne bi bilo pravično. Je namenjeno tudi vašim otrokom, vašemu dedku, vašim sosedom, vašim zaposlenim, vaši puncu ali fantu, vašim staršem in vaši tašči. Ok, morda ne njej, vendar ste dobili predstavo. Ta prireditev je za vsakogar.

Šalo na stran, druga izvedba kolesarske dirke Okoli Grma, je tako kot prva potekala na zadnjo avgustovsko soboto. Na verjetno najtoplejši dan v letu, so se na ulicah Grma med seboj pomerili kolesarji slovenskih ekip, ter tudi nekaj tujcev. Na krožni dirki s startom in ciljem pri bivšem VGP so se zvrstile dirke dečkov, mladincev in rekreativcev, ki so vozili na končni cilj pa vse do elitne – profesionalne konkurence, ki je vozila na izredno zanimivi dirki na izpadanje. Pred dirko profesionalcev so se od Grmske šole do cilja podali tudi naši najmlajši, ki so se izkazali za izredno popestritev na že tako zanimivi prireditvi. Glavna dirka profesionalcev je potekala proti večeru, vsak krog pa je izpadel tekmovalac, ki je zadnji prečkal ciljno črto v tistem krogu. Večina gledalcev je bila na ciljni

ravnini do ovinka, kjer je vsak izpadli tekmovalac zaključil dirko, gledalci pa so ga pozdravili z aplavzom. Dirko je kontrolirala ekipa Adria Mobil, katera se je za domačo dirko še posebno motivirala. Že drugič zaporedje zmagal Marko Kump (Adria Mobil), ki je na dan dirke celo nosil bel dres najboljšega tekmovalca v točkovanju Europe Tour. Domača zmagaja, zadovoljni gledalci in dobro izpeljana prireditev so odlična popotnica za dogodek, ki je vsaj za en dan povezal »Grmčane«.

Kolesarski klub Adria Mobil se ob tej priložnosti zahvaljuje Krajevni skupnosti Kandija-Grm, gledalcem za obisk in razumevanje ob zapori ceste ter sponzorjem prireditve, brez

katerih dirke »Okoli Grma« ne bi bilo. Vsem želimo rečno in uspešno novo leto 2013.

Andrej Filip

Dečki C: 1. Martin Cunder (Radenska) 2. Martin Colnar, 4. Aljaž Colnar (oba Adria Mobil)

Dečki B: 1. Blaž Furjan (Perutnina Ptuj), 9. Aljaž Jarc (Adria Mobil)

Dečki A: 1. Luka Kramberger (Perutnina Ptuj), 3. Uroš Šmajdek (Adria Mobil)

Ml. Mladinci: 1. Kristjan Kumar (Hit Casinos), 2. Jon Božič (Adria Mobil)

St. Mladinci: 1. Gašper Katrašnik (Sava), 9. David Per (Adria Mobil)

Elite: 1. Marko Kump (Adria Mobil), 2. Mark Đamastagič (Sava), 3. Radoslav Rogina (Adria Mobil), 4. Matic Strgar (Radenska), 5. Ivan Stevič (Salcano)

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE

S tekmovanjem v namiznem tenisu smo zaključili že 52. Delavske športne igre. V pomladanskem in jesenskem delu iger je bilo izvedenih vseh 18 tekmovanj v moški in 16 v ženski konkurenci. Letošnjih tekmovanj se je udeležilo kar 2707 tekmovalk in tekmovalcev iz 37 moških in 23 ženskih ekip. Med ekipami iz KS Kandija Grm izstopa Revoz, saj so tekmovalke in tekmovalci dosegli kar 11 uvrstitev med prve tri, ob tem je bila moška ekipa najboljša

v nogometu in košarki, ženska pa v veslanju. TPV je v moški konkurenci tenisa premoč priznal šele v finalu, Zavod za gozdove pa je osvojil drugo

mesto v veslanju in tretje v plavanju.

Revozvska skupna razvrstitev zaseda 3. mesto v moški in 4. v ženski kategoriji, Zavod za gozdove 7. (moški) in 15. (ženske), TPV pa 11. (moški) in 16. mesto (ženske).

Ob koncu leta smo organizirali tradicionalno športno-zabavno prireditev, kjer bodo najboljše ekipe in posamezniki prejeli priznanja za svoje dosežke v preteklem letu.

Matjaž Kuzma

CERKEV ZA TRETJE TISOČLETJE

SPOŠTOVANI KRAJANI KRAJEVNE SKUPNOSTI KANDIJA – GRM!

V veliko veselje nam je deliti našo srečo z vami, kajti naša krajevna skupnost se lahko odslej ponaša s prenovljenim sakralnim kulturnim spomenikom Mordaxove kapele, ki jo je Evangelijska cerkev Dobrega pastirja Novo mesto, kot lastnik, v celoti prenovila. Cerkev je leta 1675 zgradil grmski graščak, baron Wolfgang Ferdinand Mordax. Vidna je tudi na bakrorezu iz Valvazorjeve Topografije dežele Kranjske iz leta 1679. Celovita prenova je trajala 14 mesecev in je stala nekaj čez pol milijona evrov. Projekt rekonstrukcije cerkve je delo novomeškega arhitekta Boruta Simiča, ki mu je uspelo urediti sodobno cerkev za potrebe tretjega tisočletja,

upoštevajoč smernice ZVKD, ki jih je vodila mag. Marinka Dražumerič, konservatorska svetnica, in Mitja Simič za zunanjo ureditev Trubarjeve ploščadi. Odgovorni nadzornik gradbenih del je bil Stanislav Udovč, prenavo pa je vodil gradbeno-finančni odbor Evangelijske cerkve. Svečana otvoritev in posvetitev cerkve je bila 17. 6. 2012.

Rekonstrukcija cerkve je popolno sozvočje novih dimenzij in razkošja estetike, kjer je vse drugače, a hkrati še vedno vse domače. Nov prostor je lep za oko in prijeten za srce. Cerkev je tudi Mordaxov mavzolej, zato je v cerkvi restavrirana nagrobna plošča plemiške družine Mordax z letnico 1707, saj je v grobnici pokopana

tudi Mordaxova žena, Ana Rozina Gallenberg iz gradu Soteska, ki so bili lastniki znanega gradu Brdo pri Kranju. Cerkev krasita na novo postavljena križa, mogočen latinski križ na glavni strehi in dvojni, oglejski križ na zvoniku. Nad glavnim vhomom v cerkev je obnovljen izdelek kiparja Alojzija Progarja »Ecce Homo«, v zvonik pa je vrnjen stari zvon, posvečen Sveti Trojici, ki se odslej oglašča z grmskega griča skupaj z ostalimi novomeškimi cerkvenimi zvonovi, vsak dan opoldan in pred nedeljskimi bogoslužji. Na novi Trubarjevi ploščadi pred cerkvijo je postavljeno sodobno spominsko obeležje Primožu Trubarju (1508-1586), očetu slovenskega naroda in protestantskemu duhovniku, prvemu slovenskemu Evropejcu in evropskemu Slovencu.

Nov bogoslužni prostor in oprema p o u d a r j a t a simbolno govoricu, ki v tišini preglaši vsak hrup, da lažje spoznamo, da skrivnost življenja ni v tem, da živimo, temveč da se zavedamo, zakaj živimo. Igrivo valovanje mavrične svetlobe iz barvnih okenskih vitrajev nas povabi na ples življenja, skupaj s soncem, ki v cerkvi

poplesuje od jutranje do večerne zarje. Pod prostrano kupolo, ki sega 12 metrov v višino, in jo povezuje obsežen venec, je vmes na novo umeščen lebdeči stekleni krožnik, na katerem je okoli 150 novih sedežev, tako da lahko cerkev sprejme okoli 400 obiskovalcev. Hitro se je izkazalo, da je bila razširitev cerkve nujna, saj je nedeljsko bogoslužje ob 10. uri zelo obiskano, ker se pridružujejo novi obiskovalci. Tako »grmska zgodba« živi in daje svež utrip Novemu mestu in širši okolici, kjer čedalje več ljudi najde smisel, upanje, tolažbo,

toplo besedo in notranji mir in počitek. Navsezadnje je cerkev posvečena Jezusu, Dobremu pastirju, zato je za vizitko cerkve na vhodnih vratih napisan 23. psalm, ki pravi: »Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka. Na zelenih pašnikih mi daje ležišče; k vodam počitka me vodi. Mojo dušo poživlja, vodi me po pravih stezah ...«

V tem svetišču postmoderne avditorij še vedno poslušajo isto staro resnico, vendar na nov, razumljiv način. Dobrodošel je vsak obiskovalec, ne glede na kateri koli predznak, kajti tu je vse zedinjeno v eni točki - Bog je tam, kjer je človek, greh pa je vse, kar je proti človeku. Tu lahko postanemo nova zgodba, zato podajmo drug drugemu roko in Bog bo spet med nami.

Ob tej priložnosti želim vam, vašim družinam in vsem ljudem dobre volje blagoslovljen božič in vse dobro v novem letu.

Dr. Daniel Brkič, pastor

REKONSTRUKCIJA KANDIJSKE CESTE

Ureditev odvodnjavanja odpadnih vod na območju Kandijske ceste in rekonstrukcija Kandijske ceste je del projekta »Hidravlične izboljšave kanalizacijskega sistema in centralna čistilna naprava v Novem mestu«, ki je vključena v pilotni projekt Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju reke Krke.

Operacijo delno financira Evropska unija in sicer iz Kohezijskega sklada. Vrednost celotnega projekta je ocenjena na 18.065.468 EUR. Od tega bo projekt sofinanciran s strani Kohezijskega sklada EU v višini 8.802.625 EUR, proračuna RS v višini 1.553.404 EUR, Mestna občina Novo mesto pa bo morala zagotoviti lastna sredstva v višini 7.709.439 EUR.

Temeljni cilj projekta je, da se z izgradnjo in upravljanjem projekta oziroma predvidene okoljske infrastrukture znotraj projekta, zagotovi pogoje za trajnostni razvoj in kakovostno življenjsko okolje, kar je pogoj za bolj zdravo in kakovostno življenje vsakega posameznika. Brez urejenega čiščenja odpadnih in padavinskih voda ter potrebnih primarnih in sekundarnih kanalov je ogrožen nadaljnji gospodarski razvojni cikel občine.

Mestna občina Novo mesto želi v čim večji meri optimizirati kanalizacijski sistem v Novem mestu tako, da bo kar največji delež onesnaženja, ki se zbere v sekundarni kanalizaciji, odveden na čiščenje na Centralno čistilno napravo v Ločni, ter da se hkrati zmanjšajo stroški

obratovanja celotnega sistema za odvajanje in čiščenje odplak.

Tako je na območju celotne Kandijske ceste predviden je nov kanal za odpadne vode, ki gravitirajo proti razbremenilniku in črpališču v Kandiji. Obstoječi mešani kanal, ki je bil zgrajen 1979, bo po izgradnji novega fekalnega kanala postal izključno kanal za odvajanje predhodno očiščenih meteornih voda iz celotnega vplivnega območja Kandijske ceste z iztokom neposredno v reko Krko

Ob izgradnji novega kanalizacijskega sistema bo izvedena tudi celovita rekonstrukcija Kandijske ceste, ki ima status državne regionalne ceste z oznako R2-419/1203. Cesta bo rekonstruirana od km 13.374 do km 14.200, to je od mostu preko Težke vode do križišča pri glavnem vходу v TPV.

Vozni elementi ceste se zaradi omejenega prostora pri rekonstrukciji ne bodo bistveno spremenili. Tako se bodo v križiščih nekoliko popravili radii, v Kandijskem križišču bo iz smeri Žabje vasi in pri zavijanju v center mesta dodan nov zavijalni pas, izvedene bodo posamezne razširitve ceste in pločnikov.

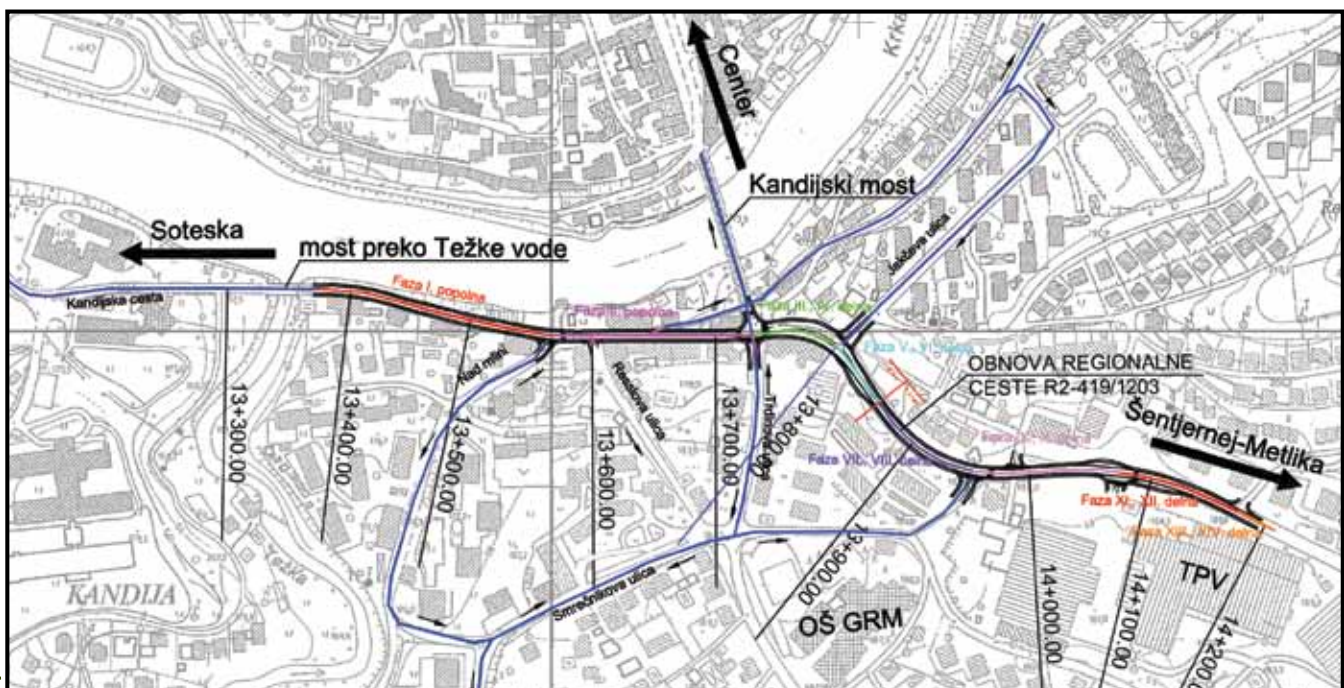

V celoti bo zamenjano odvodnjavanje ceste, spodnji ustroj ceste, nosilni in vozni sloj ceste, izgrajeni bodo novi hodniki za pešce, avtobusna postajališča in v celoti posodobljena prometna signalizacija.

Ob gradnji nove kanalizacije in rekonstrukciji ceste bodo obnovljeni tudi vsi ostali vodi, ki potekajo v cesti in sicer telekomunikacijski in energetske vodi.

Zaradi navedenih del bosta potrebni popolna in delna zapora odseka državne ceste R2-419 in sicer popolna zapora v dveh fazah, delna zapora pa v štirih fazah. Popolna zapora državne ceste se izvede v prvem delu, od mostu preko Težke vode do križišča s Trdinovo ulico in Kandijskim mostom, zaradi prevelike zgoščenosti obstoječih in projektiranih vodov. S popolno zaporo bo tudi čas gradnje krajši. Obvozi bodo urejeni.

Jože Kobe

Gostilnica & Pizzeria

Kandijska cesta 14, 8000 Novo mesto, Tel.: 07/33 82 400

www.don-bobi.si

Srečno in uspešno 2013

Gostilnico in picerijo **Don Bobi** odlikujejo izvrstna hrana, prijazna in profesionalna postrežba ter izjemna lega. Nahaja se ob Krki, na njenem desnem bregu, od koder je čudovit pogled na kulturna spomenika lokalnega pomena – Kapitelj in Breg, prepoznavni, znameniti in slikoviti del starega mestnega jedra, ki se bohota visoko nad reko. Don Bobi radi obiščejo poslovneži in tujci, za svojega pa so ga vzeli tudi domačini.

Prijetno okolje lokala s 60-imi sedeži nudi možnosti uživanja v kulinarinem razvijanju in dovolj intimne za poslovna srečanja, druženja v dvoje ter družinska in skupinska praznovanja. Naša kulinarčna ponudba zajema bogat izbor jedi iz jedilnega lista, dnevno sveže malice in kosila ter pice, ki si jih lahko sestavite tudi sami. **Vabimo vas na prijetno kulinarčno doživetje, vsem pa želimo srečno in uspešno leto 2013.**

REKLAMNI CENTER BOBIČ

Podjetje REKLAMNI CENTER BOBIČ deluje v KS Kandija - Grm na Kandijski cesti 12. Letos smo dopolnili 15 let delovanja, naša osnovna dejavnost pa je označevanje. Največ delamo za podjetja in sicer reklamne, usmerjevalne in varnostne oznake. Izdelujemo tudi dekorativne fototapete za kuhinje in dom. Pred leti smo z nakupom laserskega stroja našo dejavnost razširili, tako da sedaj izdelujemo tudi štampljke, graviramo na les in plastiko, prav tako tudi na kozarce in steklovino.

Vabimo vas, da nas obiščete, hkrati pa vam želimo srečno in uspešno leto 2013.

AKTIVNO 2013!

PAGRAS d.o.o.

GRADBENE STORITVE IN INSTALACIJE
 Adamičeva 2, 8000 Novo mesto
 Tel: (07) 33 79 410, fax: (07) 33 79 411
 GSM: (041) 647 365, (041) 722 835
 e-mail: pagras@siol.net

PAGRAS d.o.o. izvaja:

- 1. GRADBENO OBRJNIŠKA DELA**
 - adaptacije, sanacije, novogradnje
 - kompletna obrjniška dela
- 2. INSTALACIJE**
 - napeljava centralnega ogrevanja, plinska instalacija,
 - vodovod (adaptacija kopalnic)
 - elektroinstalacije vseh vrst
- 3. IZDELAVA NAČRTOV, PROJEKTIRANJE IN NADZOR**

POD GRADOM

OZNAČILI KULTURNO DEDIŠČINO V MESTU

Zavod za turizem Novo mesto je v programu Evropske prestolnice kulture 2012 zaznal priložnost, da se prijavi s svojimi programi, s katerimi bi lahko obogatil oz. vzpostavil nujno potrebno turistično infrastrukturo v mestu. Ugotovili smo namreč, da bi bilo v mestu potrebno nujno označiti zgodovinsko bogato stavbno dediščino kot tudi, da je za razvoj turizma v občini nujno potreben kakovosten turistični vodnik. Prijavili smo torej projekt »Označitev kulturne dediščine«, ki je obsegal tudi izdajo turističnega vodnika ter zaključno prireditev – koncert ansambla Gaudeamus, ki smo ga posvetili preminulemu pesniku Tonetu Pavčku.

Skupaj z Zavodom za varstvo kulturne dediščine - OE Novo mesto, smo določili način označitve in lokacije:

- Frančiškanski trg
- Kapitelj
- Breg
- Kandijski most
- Na vratih
- Mestno jedro
- Šance
- Drevored ob Rozmanovi ulici

Celostna grafična podoba in način označitve nepremičnih kulturnih spomenikov temelji na Pravilniku o označevanju kulturnih spomenikov oz. njegovi dopolnitvi - priročniku za označevanje nepremičnih kulturnih spomenikov, ki ga je izdalo Ministrstvo RS za kulturo.

Lokacije so označene s i. označevalnim elementom C. To je pokončna tabla, ki meri v širino 31 cm in v višino 2 m. Tekst smo obogatili tudi z arhivskim slikovnim gradivom. Na posamezni lokaciji so dve takšni tabli. Na eni je preveden povzetek obširnejšega

teksta v slovenskem jeziku. Prevod je v angleškem, nemškem in italijanskem jeziku.

Kot rečeno, smo izdali tudi turistični vodnik, ki je namenjen splošni javnosti, posebej seveda turističnim in gostinskim delavcem ter turistom in gostom, ki se v tem vodniku lahko

seznanijo s kopico informacij.

Na več kot dvesto straneh žepne izdaje vodnika, ki je avtorsko delo Grmčana Tomaža Levičarja, se lahko sprehodimo tudi skozi bogato in privlačno slikovno gradivo. Predstavljene so številne možnosti za aktivno preživljanje počitnic, znamenitosti in zanimivosti, tako mestnega kot tudi podeželskega prostora občine. Vodnik izpostavlja nekatere večje turistično zanimive prireditve, novomeško oziroma dolensko kulinariko, ob tem seveda tudi slavni cviček, ki mu je prav v kleti grmskega gradu prvokrat določil strokovne parametre dr. Bohumil Skalicky. Obiskovalcem pa bodo zagotovo v pomoč tudi številni podatki o našem prostoru, od prometnih, klimatskih in podobnih podatkov, do širšega nabora prenočitvene in gostinske ponudbe. Posebno poglavje publikacije predstavlja številne zanimive Novomeščane, od Leona Štuklja in Krkinih košarkarjev, do Nejca Gazvode in skupine Dan D.

Cena vodnika je 5 eur, na voljo pa je v Turistično informacijskem centru Novo mesto.

Vsem bralkam in bralcem glasila KS Kandija – Grm POD GRADOM, želimo prijazno in srečno 2013.

Kolektiv Zavoda za turizem

Novo mesto.

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO 2013!

Vam želi
Svet krajevne skupnosti Kandija Grm

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO ŠMIHEL NOVO MESTO

Delo PGD Šmihel Novo mesto v letu 2012

INTERVENCIJE:

- požari v naravi 13x
- požar gospodarskega poslopja 3x (Kamence, Šmihel, Regrča vas)
- požar v jašku ob bloku na Smrečnikovi ulici
- odstranjevanje sršenjega gnezda na Brodu
- zapiranje vode ob izlivu v stanovanjski hiši, ter in pomoč pri sanaciji prostorov
- odpravljanje posledic snegoloma v mesecu oktobru 3x
- polnjenje vreč s peskom v času poplav
- udar strele v hišo na Trdinovi ulici
- požar komunalnih zabojnikov 2x
- požar v stanovanjskem bloku na Jakčevi ulici
- požar na strehi veterinarske postaje
- lažni alarmi 2x

Skupaj 35 intervencij

SODELOVANJE Z DRUŠTVI IN DRUGIMI INŠTITUCIJAMI:

- Osnovne šole in vrtci (predstavitve)
- Krajevne skupnosti (kresovanja, pregled hidrantnega omrežja)
- Rdeči Križ
- Šolski center NM (požarna varovanja)
- Škofija Novo mesto (sodelovanje na Oratoriju mladine v Šmihelu)
- Društvo ljubiteljev IMV-ja

SODELOVANJE NA VEČJIH VAJAH V SODELOVANJU GASILSKO REŠEVALNIM CENTROM IN DRUGIMI DRUŠTVI:

- Zdravstveni dom
- Splošna bolnica
- Šolski center
- Osnovne šole
- Novi trg
- V podjetju PIN Jeklo

TEKMOVANJA:

- S petimi ekipami v vseh kategorijah smo se udeležili tekmovanja Gasilske zveze NM. Starejše gasilke pa so se udeležile regijskega in tudi državnega tekmovanja v Velenju.

V mesecu juniju smo se udeležili svečane prireditve ob 30.letnici pobratenja z gasilci iz Dvd Donja Lomnica iz Hrvaške.

V začetku leta 2013 bomo v sodelovanju s podjetjem Gallus izpeljali tudi servis in nabavo gasilnih aparatov.

Vljudno pa vas prosimo, če lahko del dohodnine namenite našemu društvu. Številka naše davčne številke pa je 80633935.

Gasilci vam v letu 2013 želimo srečno, uspešno in predvsem zdravo.

-Na pomoč-

Upravni odbor
PGD Šmihel

KEKCI SE IGRAMO NA OBNOVLJENEM IGRISČU

Otroci in zaposleni v vrtcu Kekec smo dočakali zelo zeleno in nujno potrebno obnovo igrišča pri vrtcu. Kako smo se razveselili raziskovanja in prve igre na novih igralih zgovorno pričajo fotografije, oziroma nasmehi na otroških obrazih.

Naše upanje so pomagali uresničiti starši otrok, donatorji (še posebno radodarni so bili v TPV-ju, Reklamni napisi Bobič, Roletarstvo Medle) in seveda sam Vrtec Ciciban Novo mesto, ki je za ureditev igrišča namenil več kot 12.000 € lastnih sredstev. Žal je znesek zadostoval zgolj za polovično ureditev. Za drugo polovico upamo, da bo poskrbela občina ustanoviteljica v prihodnjem letu in sicer gredo naše želje v smer obogatitve s potrebnimi igrali, ki vplivajo na otrokov

vsestranski razvoj. Zaposleni smo s svojo iznajdljivostjo iskali in našli ustrezne vire in rešitev za prenovo varovalne ograje, ki je bila v izogib vandalizma in onesnaževanja hišnih ljubljencev, nujno potrebna. V dogovoru s

KS Kandija-Grm je sedaj igrišče namenjeno uporabi za potrebe vrtca, ostali krajanji pa imajo že nekaj let na voljo igrišče, ki ni ograjeno.

Strokovne delavke vrtca Kekec se veselimo pridobitve, hkrati pa se zavedamo, da s tem ni konec naših aktivnosti glede prenove igrišča. Skupaj z otroki bomo poskrbeli za estetski videz igral, z naravnim in odpadnim materialom bomo poskrbeli za pestro igro v vseh letnih časih in morda bomo kdaj na igrišče pripeljali tudi tekočo vodo (wc, poletne igre,...).

Ob otvoritvi igrišča, kamor bomo povabili starše otrok in donatorje, načrtujemo Igre brez meja, ki so del programa področja gibanja Mali sonček in ga po novem izvajamo v vseh starostnih skupinah. A o tem kdaj drugič.

Zvonka Jamnik

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!